

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

PROPISI.NET

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

фебруар 2025 / број 98

2/2025

Годишњи финансијски извештај

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

 ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година IX, број 98,
ФЕБРУАР 2025.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Жељко Албанези;

Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија; др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Милутин се вратио из набавке. Врата од Марицине канцеларије су одшкринута, али из ње не допире никаква галама. Изненађујуће је тихо. Чак ни Благоје не режи нит лаје на телефон. Да, не чује се ни телефон. Милутин се мало забринуо, па је опрезно ушао у канцеларију да види да ли је Марица уопште ту.

Марица, задубљена у неки обрачун, није ни обратила пажњу на Милутина. Благоје му се обрадова и весело му приђе. Милутин извади из џепа неку пасју глодалицу, а Благоје с одушевљењем поче да је обрађује.

„Марице, и теби сам донео поклон”, обрати јој се Милутин и извади из кесе четку за рибање с дужом дршком, на коју је ставио машиницу, „знам да сада почиње објављивање финансијских извештаја, па како те онај систем вечито мучи, не ради и ти онда гулиш у недоглед купатилску каду док систем не одбагује, купио сам ти ову четку да не мораш да се сагињеш.”

Гледа Марица кисело у четку, а онда сетно рече: „Е, то су били срећни дани, кад су се рачуновође давиле финансијским извештајима, књижењима и ПИС-ом, а не ово сад, кад само као муве без главе јуримо од једне до друге измене правила за поступање у оном килавом СЕФ-у. Две године не могу да повежу Систем за управљање фискализацијом са СЕФ-ом, из чега се изродила још једна додатна, ручна обавеза за кориснике – малопродавце. Укуцавај и ПДВ по фискалним рачунима у Збирну евиденцију! Е, изем ти електронско друштво и олакшан живот обвезницима, баш!”

„Ма, није то поступање”, лоше сам се изразила, „то је дрндање корисника!”

Благоје испусти глодалицу и залаја у знак подршке.

„Изгледа да том твом СЕФ-у штеловање дуго траје. То је као кад се разландарају силен блокови, па када се замене, мора да се штелује трап. Кад-тад ће функционисати како треба.”

Марица се намршти на Милутиново појашњење: „Док не дочекамо то твоје ’кад-тад’, сви ћемо да пролупамо, а то је дијагноза коју не може да третира антистрес рибање каде. Не помаже.”

Уто зазвони телефон, Благоје зарежа, а Милутин полако изађе из канцеларији, са све четком и машиницом у руци. Оставиће је у купатилу, ипак можда буде потребна. Намах из канцеларије поче да одзвања лавез. То је сигнал да Марица нешто објашњава клијенту о куцању података у евиденције у СЕФ-у, а како се тада углавном нервира, то и пас реагује. Можда је требало Марици да купи глодалицу, а не Благоју, па да се она смирује њоме. Наравно, ни у лудилу не би нешто тако изрекао пред њом. Нема те воде, а ни четке – с машном или без ње – која би га опрала од изреченог.

Ваша Маријана

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

Исказивање промета из малопродаје (по фискалним рачунима) у евиденцији обрачунаог ПДВ-а у СЕФ-у	6
1 Збирна евиденција ПДВ-а: промет и аванс за промет.....	7
2 Појединачна евиденција ПДВ-а: промет и аванс за промет објеката.....	7
2.1 Промет објекта којем није претходила авансна уплата.....	9
2.2 Промет објекта којем је претходила авансна уплата.....	9
2.3 Поступање обвезника који је за промет објекта извршен правном лицу или предузетнику издао фискални рачун уместо електронске фактуре.....	11
3 Фискални рачуни издати носиоцима корпоративних картица.....	12
4 Фискални рачуни издати субјектима јавног сектора на чији захтев је издата електронска фактура.....	13
Авансна плаћања: књижење, исказивање у обрасцу ПОПДВ и евиденцијама у СЕФ-у	16
1 Плаћање аванса као моменат настанка пореске обавезе за ПДВ.....	16
1.1 Утврђивање пореске основице.....	17
2 Правила ИЗДАВАЊА авансних и коначних фактура и исказивање у обрасцу ПОПДВ.....	17
2.1 Порески дужник је ИСПОРУЧИЛАЦ добара односно услуга (прималац аванса).....	17
2.2 Порески дужник НИЈЕ испоручилац добара или услуга (прималац аванса).....	19
2.3 Евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у по основу примљених аванса.....	20
3 Обавеза даваоца аванса – пореског дужника да сачини интерни рачун по основу плаћених аванса и исказивање у обрасцу ПОПДВ.....	20
3.1 Право на одбитак претходног пореза по основу интерно обрачунаог ПДВ-а.....	22
3.2 Исказивање података о интерно обрачунаог ПДВ-у по датом авансу у обрасцу ПОПДВ.....	22
3.3 Исказивање података у Појединачној евиденцији ПДВ-а и Евиденцији претходног пореза.....	24
4 Право на одбитак претходног пореза по основу плаћених аванса.....	29
4.1 Право на одбитак претходног пореза по основу фискалног рачуна за промет (<i>Промет Прогаја</i>) којем је претходила уплата аванса (издат рачун <i>Аванс Прогаја</i>).....	30
4.2 Право на одбитак претходног пореза по основу фискалног рачуна <i>Промет Прогаја</i> у случају када по основу аванса који је претходно промету није издат фискални рачун за аванс.....	31
5 Евидентирање ПРИМЉЕНИХ авансних рачуна у обрасцу ПОПДВ и Евиденцији претходног пореза.....	31
5.1 Евидентирање претходног пореза који обвезник користи по коначном рачуну за промет, при чему је по авансном рачуну имао право на претходни порез, али га својом одлуком није користио као претходни.....	33
5.2 Евидентирање претходног пореза који обвезник користи по коначном рачуну за промет, с тим што по авансном рачуну НИЈЕ ИМАО ПРАВО на одбитак претходног пореза.....	36
6 Обрачун ПДВ-а на преплате купаца које имају карактер аванса.....	38
7 Рачуноводствено евидентирање датих и примљених аванса, а потом и извршеног промета.....	40
7.1 Књижење датих аванса за које је порески дужник прималац аванса.....	41
7.2 Књижење примљених аванса за које је порески дужник прималац аванса.....	42
7.3 Књижење датих аванса за које је порески дужник давалац аванса.....	44
8 Евидентирање девизних аванса.....	46

РАЧУНОВОДСТВО

Годишњи финансијски извештај за 2024. годину: обим, обвезници и рокови за достављање	50
1 Обвезници састављања финансијских извештаја.....	50
1.1 Привремени прекид обављања делатности предузетника и предузетници који су регистровани у 2024. години, а још нису пријавили почетак обављања делатности.....	51
1.2 Предузетници пољопривредници и физичка лица у систему ПДВ-а (предузетници друга лица) који пословне књиге воде по систему простог књиговодства и предузетници паушалци не достављају годишњи финансијски извештај.....	51
2 Рачуноводствени оквир за признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима.....	52
3 Обим финансијских извештаја који се јавно објављују.....	54

4 Преглед рокова за достављање извештаја за 2024. годину.....	55
5 Изјава о неактивности	55
6 Консолидовани годишњи финансијски извештај	56
7 Ванредни финансијски извештај	57
8 Документација коју обвезници ревизије достављају уз финансијске извештаје	57
9 Потписивање извештаја и документација	58
9.1 Потписивање извештаја у друштвима у којима је законски заступник ограничен супотписом.....	58
9.2 Потписивање финансијског извештаја предузетника	59
9.3 Потписивање документације обвезника ревизије	61
10 Одговорност и усвајање финансијских извештаја	61
Достављање, јавно објављивање и замена финансијских извештаја за 2024. годину: новине у односу на претходну годину	62
1 Правила ажурирања Евиденције обвезника подношењем рекламације	62
2 Проширен круг прималаца нотификација о пријему, као и промени статуса захтева у ПИС-у	63
3 Упис посебних података уз финансијски извештај у Регистар.....	64
4 Јавно објављивање података о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја	64
5 Јавно објављивање других информација: обавештења лица неосновано наведеног као одговорног за састављање финансијског извештаја, као и обавештења о разлозима због којих финансијски извештај није потпун или истинит	65
6 Замена података о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја након јавног објављивања тог извештаја ...	66
Накнаде за објаву финансијских извештаја који се састављају на 31. 12. 2024. године.....	67
Кратка тема: Могућност процене вредности основних средстава која су у пословним књигама у потпуности рачуноводствено амортизована	68
Остале накнаде	68
Актуарске претпоставке приликом обрачуна резервисања за отпремнине за 2024. годину.....	70
1 Дисконтна стопа	72
2 Стопа раста зарада.....	73
3 Отпремнина приликом одласка у пензију	73
4 Стопа флукуације и морталитета запослених.....	74
ПОРЕЗИ	
Пореско ослобођење по основу улагања из члана 50а Закона о порезу на добит правних лица	75
1 Период улагања	75
2 Улагања у основна средства као услов за пореско ослобођење.....	77
2.1 Основна средства у власништву обвезника	77
2.2 Основна средства призната на рачунима групе 02 и 03	78
2.3 По основу којих средстава обвезник нема право на ослобођење?.....	80
2.4 Основна средства морају да буду плаћена у целости	82
2.5 Начин плаћања – измирења обавезе према добављачу није релевантан	83
2.6 Накнадна улагања на основним средствима	84
3 Коришћење основних средстава при обављању делатности пореског обвезника	85
4 Додатно запошљавање које се рачуна за остваривање пореског подстицаја	85
4.1 Новозапослена лица преузета од послодавца претходника у статусној промени.....	87
4.2 Закључивање уговора о раду на неодређено време са запосленим који је запослен по уговору на одређено време.....	88
4.3 Запошљавање лица која су претходно била радно ангажована код лица повезаног са обвезником.....	88
4.4 Запошљавање странаца.....	90
5 Одржавање броја запослених током коришћења пореског ослобођења.....	90
6 Утврђивање сразмерног дела улагања у основна средства – образац СУ.....	91

САДРЖАЈ

Редни број 1 – Вредност укупно плаћених основних средстава, набављених у складу с чланом 50а Закона.....	92
Редни број 2 – Вредност плаћене опреме која је била у употреби на територији Републике Србије.....	93
Редни број 3 – Вредност плаћених основних средстава, набављених у складу с чланом 50а Закона (1 - 2).....	93
Редни број 4 – Вредност укупних основних средстава.....	93
Редни број 5 – Сразмера улагања (3 : 4 x 100).....	96
Редни број 6 – Умањење обрачунаог пореза.....	96
Подношење СУ обрасца.....	96
7 Губитак права на пореско ослобођење.....	100
8 Однос пореског подстицаја из члана 50а, пореског кредита и пренетих губитака из ранијих периода.....	101
Специфичне трансакције с повезаним лицима и камате „ван дохвата руке” за 2024. годину.....	102
1 Каматне стопе „ван дохвата руке” за 2024. годину.....	102
2 Пружање услуга без накнаде повезаном лицу.....	103
3 Набавка добара која су на дан биланса саставни део готових производа или недовршене производње.....	104
4 Исправка вредности и отпис потраживања од повезаног лица.....	105
5 Продаја на рате.....	106
Инфлуенсери са аспекта прописа о ПДВ-у.....	107
1 Евидентирање инфлуенсера у систем ПДВ-а.....	107
2 Набавка лиценце од страног лица.....	108
3 Утврђивање основице за обрачун ПДВ-а.....	109
3.1 Размена услуге за услугу без доплате у новцу, односно размена услуге за добро са доплатом у новцу.....	110
Расход/мањак на који се (не) плаћа ПДВ.....	111
Рок за плаћање ПДВ-а у случају насталог мањка добара.....	114
Исказивање података о мањку и расходу добара у пореској пријави ПДВ.....	115
Усклађени су динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза за 2025. годину.....	115
1 Порез на употребу моторних возила.....	116
1.1 Умањење пореза на употребу моторних возила.....	116
1.2 Ослобођења од плаћања пореза на употребу моторних возила.....	117
1.3 Плаћање пореза на употребу моторних возила.....	118
2 Порез на употребу пловила.....	118
2.1 Умањења пореза на употребу пловила.....	120
2.2 Ослобођења од плаћања пореза на употребу пловила.....	120
2.3 Плаћање пореза на употребу пловила.....	121
3 Порез на употребу ваздухоплова.....	121
3.1 Умањења пореза на употребу ваздухоплова.....	121
3.2 Ослобођења од плаћања пореза на употребу ваздухоплова.....	121
3.3 Плаћање пореза на употребу ваздухоплова.....	122
4 Порез на регистровано оружје.....	122
4.1 Ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје.....	123
4.2 Утврђивање и плаћање пореза на регистровано оружје.....	123
Престанак пореске обавезе: иновирани одредбе Закона о пореском поступку и пореској администрацији у примени од 1. јануара 2025. године.....	124
1 Наплата пореза.....	124
1.1 Испуњење пореске обавезе пореског обвезника од стране другог лица.....	126
2 Престанак пореске обавезе застарелешћу пореза.....	131
2.1 Законске одредбе о застарелости пореза.....	131
2.2 Застарелост права Пореске управе на утврђивање и наплату пореза.....	132

2.3 Прекид рока застарелости.....	132
2.4 Апсолутна застарелост.....	133
2.5 Застој застарелости.....	134
3 Престанак пореске обавезе отпустом пореза.....	135
3.1 Законска регулатива отпуста пореског дуга.....	135
4 Престанак пореске обавезе наступањем трајне ненаплативости пореза.....	136
4.1 Шта је трајна ненаплативост пореза?.....	136
4.2 Отпис пореске обавезе.....	136
5 Казнене одредбе које се примењују од 1. јануара 2025. године за неплаћање пореза.....	136

ЗАРАДЕ

Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2025. године...	138
Утврђивање висине накнаде члановима надзорних одбора јавних предузећа у 2025. години.....	143
1 Висина накнаде председника и чланова надзорног одбора јавних предузећа.....	143
2 Порески третман накнаде члановима надзорног одбора.....	144
2.1 Порез на доходак грађана.....	144
2.2 Допринос за пензијско-инвалидско осигурање.....	144
2.3 Допринос за здравствено осигурање.....	145
2.4 Примери обрачуна.....	145
Регулатива и обрачун плата у јавном сектору почев од плате за јануар 2025. године.....	147
1 Обрачун плата у органима локалне самоуправе.....	147
1.1 Коефицијенти радних места – послова за обрачун плата.....	147
1.2 Основице за обрачун плата у јединицама локалне самоуправе за 2025. годину.....	147
2 Обрачун плата у јавним службама.....	150
2.1 Примена законске и подзаконске регулативе на обрачун плата у 2025. години.....	150
2.2 Примери обрачуна плата.....	152
2.3 Напомене у вези са исплатом минималне зараде (плате).....	154
3 Уређивање плата за државне службенике и намештенике.....	155

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2025. године.....	156
Актуелни статистички подаци на дан 24. 1. 2025. године.....	160
1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	160
2 Доприноси за социјално осигурање.....	160
2.1 Стопе доприноса.....	160
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса.....	160
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	160
3 Минимална зарада.....	160
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом.....	160
5 Индекс потрошачких цена.....	161
6 Законске камате.....	161
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	161
6.2 Годишња законска затезна камата.....	161
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених.....	162

Исказивање промета из малопродаје (по фискалним рачунима) у евиденцији обрачунатог ПДВ-а у СЕФ-у

Систем за управљање фискализацијом и Систем електронских фактура (даље: СЕФ) требало је да делују као два повезана система, у духу века у којем живимо и електронизације пословања, која је фактички и изродила оба закона. Међутим, реалност корисника оба система је другачија, при чему је последњим изменама Закона о електронском фактурисању (даље: ЗЕФ) потврђено да документи унети у Систем за управљање фискализацијом (фискални рачуни издати са идентификацијом купца) творци система не могу да учине видљивим у СЕФ-у, па се електронизација пословања враћа неколико корака уназад – на ручни унос података у тај систем од стране корисника.

Другим речима, малопродавци – обвезници ПДВ-а податке о ПДВ-у који је већ кроз Систем за управљање фискализацијом „видљив” у реалном времену тај ПДВ морају ручно да унесу у СЕФ – у евиденцију обрачунатог ПДВ-а, како би и будућа прелиминарна пореска пријава могла да га забележи, уместо да се подаци аутоматски повуку из Система за управљање фискализацијом у СЕФ. Аналогно томе, обвезници ПДВ-а који имају набавке из малопродаје податке о тим набавкама и претходном порезу ручно уносе у евиденцију претходног пореза у СЕФ-у.

Кажу да нада умире последња, па стога остаје да у години која је пред нама видимо да ли ће до заживљавања прелиминарне пореске пријаве која се сачињава у СЕФ-у (почев од пореског периода јануар 2026. године) творци система успети да скину додатни оперативни терет с плећа обвезника и повежу два система тако да се подаци из једног (Систем за управљање фискализацијом) аутоматски преносе у други (СЕФ). До тада обвезници ПДВ-а у чијем се пословању јављају трансакције из малопродаје податке о извршеном промету ручно ће уносити у евиденције ПДВ-а у СЕФ-у, што је и повод за писање овог текста.

Што се тиче исказивања података по фискалним рачунима рефундације који се издају у случају накнадног смањења основице за промет или смањења аванса, односно у случају поништавања фискалних рачуна, појашњења су објављена у чланку „Фискални рачуни *Рефундација*: евидентирање у Збирној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у и обрасцу ПОПДВ”, објављеном у броју 11/2024 часописа. Иста појашњења непромењено се примењују и надаље, при чему се у 3. поглављу овог текста додатно приказује поступање малопродавца по основу рефундираних фискалних рачуна издатих имаоцима корпоративних картица.

У складу с новим чланом 4. став 2. ЗЕФ-а, за пореске периоде који почињу **после 31. 12. 2024. године обвезници ПДВ-а имаће обавезу да изврше евидентирање обрачуна ПДВ-а за извршени промет на мало и примљени аванс за промет на мало за који је издат фискални рачун с исказаним ПДВ-ом**, тј. такве трансакције више неће бити изузете од обавезе евидентирања у евиденцијама обрачунатог ПДВ-а у СЕФ-у.

За промет добара и услуга на мало и примљени аванс за промет на мало, за који је издат **фискални рачун с исказаним ПДВ-ом**, евидентирање обрачунатог ПДВ-а вршиће се у:

- Збирној евиденцији ПДВ-а (независно од тога да ли је промет извршен из малопродаје физичком лицу или правном лицу, односно предузетнику), **осим** у случају првог преноса (на мало) права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима, њиховим економски дељивим целинама и власничких удела на тим добрима; односно
- Појединачној евиденцији ПДВ-а – само у случају првог преноса (на мало) права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима, њиховим економски дељивим целинама и власничких удела на тим добрима (даље: промет објектата).

веден 15. 1. 2025. године) и издао фискални рачун *Прометј Рефундација* којим је поништио претходно издати фискални рачун *Прометј Прогаја*.

У Збирну евиденцију ПДВ-а коју сачињава за порески период јануар 2025. обвезник:

■ укупан промет (укључујући и онај који је извршен субјекту јавног сектора – основица од 50.000 динара и ПДВ од 10.000 динара) по издатим фи-

скалним рачунима *Прометј Прогаја* исказује у делу „Промет уз накнаду”;

■ сва поништавања фискалних рачуна (укључујући и онај који је издат субјекту јавног сектора – основица од 50.000 динара и ПДВ од 10.000 динара) исказује у делу „Сторнирање – порески дужник прималац”, у сегменту „Смањење основице односно ПДВ”.

Маријана Жиравац Младеновић

Авансна плаћања: књижење, исказивање у обрасцу ПОПДВ и евиденцијама у СЕФ-у

Аванс је, у правно-формалном смислу, одређени новчани износ коју једна страна плаћа другој у складу са уговорним одредбама, у циљу испуњења обавезе пре њене доспелости (делимично или у целини).

У овом чланку појашњени су:

- ПДВ третман датих/примљених аванса из угла даваоца аванса (који није порески дужник и који јесте порески дужник за дати аванс) и примаоца аванса (који јесте порески дужник и који није порески дужник за примљени аванс), издавањем аванских рачуна и коришћењем претходног пореза по њима, као и правила исказивања података у обрасцу ПОПДВ по основу датих/примљених аванса, а потом и примљеног/извршеног промета;
- исказивање података о датим/примљеним авансима у евиденцијама ПДВ-а у Систему електронских фактура (даље: СЕФ);
- ПДВ третман и рачуноводствено обухватање преплата купаца које имају карактер аванса;
- рачуноводствено евидентирање датих и примљених аванса, укључујући девизне авансе.

1 Плаћање аванса као моменат настанка пореске обавезе за ПДВ

У складу с чланом 16. став 1. Закона о ПДВ-у пореска обавеза настаје на дан када се **најраније** изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет добара и услуга;
- 2) **наплата односно плаћање, ако је накнада или део накнаде наплаћен односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга;**
- 2а) издавање рачуна за услуге из члана 5. став 3. тачка 1) тог закона, услуге непосредно повезане с тим услугама, као и услуге техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период;
- 3) настанак обавезе плаћања царинског дуга приликом увоза добара, а ако те обавезе нема, на дан када би настала обавеза плаћања тог дуга.

Датом одредбом експлицитно је прописана обавеза обвезника ПДВ-а, односно пореског дужника да изврши обрачун и плаћање ПДВ-а по основу накнаде коју прима односно плаћа пре извршеног промета, али искључиво ако је накнада плаћена у новцу. Уколико накнада није уговорена у новцу, него у добрима или услугама, не сматра се авансно наплаћеном накнадом из аспекта Закона о ПДВ-у.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-3747/2010-04 од 1. 2. 2011. године:

Министарство финансија најомиње да када се за њрометј услуга економске њройајанде не остварује накнада у новцу, већ искључиво у услугама осигурања, њореска обавеза настаје на дан њрометја услуга економске њройајанде. Наиме, када се накнада за њрометј услуга најлаћује искључиво у друћим услугама, у њом случају не њримерује се одредба

укупном износу накнаде **мора** да буде исказан у динарима.

Дакле, прописи о ПДВ-у дозвољавају двовалутно исказивање износа у рачуну. Притом је исказивање девизних износа дозвољено, док је исказивање динарских износа обавезно.

Наведена правила подржана су функционалности-ма у СЕФ-у када се приликом креирања електрон-

ске фактуре у одговарајућем пољу изврши одабир стране валуте, нпр. ЕУР.

Приликом креирања коначне фактуре у страниој валути, након одабира издате авансне фактуре у страниој валути, у креирану форму омогућен је унос искоришћених аванса по ПДВ категоријама и у динарима, поред постојеће могућности уноса у страниој валути. **Корисник уноси износ искоришћеног аванса у динарима по курсу који је важио на дан аванса.**

ПС

WWW.PROPISI.NET

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Годишњи финансијски извештај за 2024. годину: обим, обвезници и рокови за достављање

Састављање финансијских извештаја за 2024. годину врши се у складу са одредбама:

- Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 и 44/2021 – други пропис – даље: **Закон**) и
- Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: **Правилник о форми финансијских извештаја**).

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2024. годину састављају се по истим правилима као и за претходну, 2023. годину, с обзиром на то да се подзаконски акти којима је уређено састављање образаца нису мењали.

Достављање финансијских извештаја за 2024. годину врши се у складу са одредбама Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС” бр. 142/2020, 139/2022 и 97/2024), а новине које се односе на 2024. годину појашњене су у посебном чланку у овом броју часописа.

1 Обвезници састављања финансијских извештаја

Полазећи од одредби члана 4. Закона, обвезници састављања и јавног објављивања годишњих финансијских извештаја су:

1) правна лица:

- привредна друштва,
- Народна банка Србије,
- банке, платне институције, институције електронског новца,
- друштва за осигурање и друштва за реосигурање,
- даваоци финансијског лизинга,
- пензијски фондови и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима,

- инвестициони фондови и друштва за управљање инвестиционим фондовима,
 - берзе и брокерско-дилерска друштва,
 - Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности,
 - факторинг друштва,
 - задруге,
 - установе које обављају делатност ради стицања добити и
 - правна лица која у складу са посебним прописима примењују одредбе наведеног закона;
- 2) друга правна лица** – правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини оствареним приходима на тржишту или по основу учлађења, при чему се иста не оснивају ради стицања добити, као што су:
- политичке организације,
 - синдикалне организације са својством правног лица,
 - фондације и задужбине,
 - удружења,
 - коморе,
 - цркве и верске заједнице у делу обављања привредне или друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности и
 - друге организације организоване по основу учлађења;
- 3) предузетници који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства;**
- 4) правна лица и други облици организовања** које је правно лице основало у иностранству, ако за њих прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја;
- 5) огранци и други организациони делови** правних лица са седиштем у иностранству који обављају привредну делатност у Републици Србији, ако посебним прописима није друкчије уређено;
- 6) стечајна маса стечајног дужника** над којом се наставља поступак стечаја у случају обуставе или закључења тог поступка над стечајним дужником, у смислу закона којим се уређује стечај.

9.3 Потписивање документације обвезника ревизије

Документацију обвезника ревизије потписују следећа лица:

1. ревизорски извештај у електронском облику – кључни ревизорски партнер својим квалификованим електронским потписом;

2. одлуку о усвајању финансијског извештаја и годишњег извештаја о пословању обвезника ревизије:

- овлашћено лице надлежног органа управљања својим квалификованим електронским потписом – ако је документација у електронском облику, односно

- законски заступник, који својим квалификованим електронским потписом потврђује аутентичност дигитализоване изворне документације (коју је у изворном/папирном облику својеручно потписало овлашћено лице надлежног органа управљања).

Дакле, документацију обвезника ревизије уз финансијске извештаје (одлуку о усвајању финансијског извештаја, годишњи извештај о пословању и ревизорски извештај) потписује лице овлашћено за њено доношење својим квалификованим електронским потписом. Изузетно од наведеног, законски заступник својим квалификованим електронским потписом може да потврди аутентичност достављене документације (одлуке о усвајању годишњег финансијског извештаја и годишњи извештај о пословању, односно консолидовани годишњи извештај о пословању) која је настала дигитализацијом изворних докумената (**коју је у изворном/папирном облику својеручно потписало овлашћено лице надлежног органа управљања**) у складу са законом који уређује електронски документ, електронску идентификацију и услуге од поверења у електронском пословању. У последњем случају **законски заступник само верификује аутентичност документа, а не потписује сам документ (што није његова надлежност, већ органа који је надлежан за доношење предметног акта).**

10 Одговорност и усвајање финансијских извештаја

Чланом 43. Закона прописана је колективна одговорност за финансијске извештаје, при чему свако од набројаних лица одговара за свој део посла у складу с надлежностима које су му законом и интерном регулативом додељене.

Законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица, у складу са Законом, односно предузетник, **као и лице одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, односно лице које је пружалац рачуноводствених услуга одредио као одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја тог правног лица или предузетника**, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица, односно предузетника додељене, колективно су одговорни за истинито и поштено приказивање:

- 1)** редовног годишњег финансијског извештаја и годишњег извештаја о пословању;
- 2)** консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању.

Лице одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, у складу са Законом, може да буде:

- физичко лице које испуњава услове прописане општим актом обвезника (члан 15. Закона),
- пружалац рачуноводствене услуге, тј. правно лице / предузетник који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга и ком је обвезник уговором поверио вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја (члан 16. став 1. Закона) или
- повезано правно лице (члан 16. став 2. Закона).

Финансијске извештаје усваја скупштина или други надлежни орган правног лица, односно предузетник.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Достављање, јавно објављивање и замена финансијских извештаја за 2024. годину: новине у односу на претходну годину

Достављање финансијских извештаја за 2024. годину врши се у складу са одредбама Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС” бр. 142/2020, 139/2022 и 97/2024 – даље: **Правилник**).

У односу на прошлу година, децембарским изменама Правилника, од 1. 1. 2025. године појавиле су се новине у вези са следећим питањима, које се примењују и приликом објављивања финансијских извештаја за 2024. годину:

- правила ажурирања Евиденције обвезника подношењем рекламације;
- проширен је круг лица којима се доставља информација о обавештењу о утврђеним недостацима;
- проширен је обим посебних података који се уписују у Регистар, уз измену одређених посебних података који се објављују уз финансијске извештаје – јавно се објављује податак о свим „врстама” лица одговорних за састављање финансијских извештаја, а у случају неосновано наведеног одговорног лица, Агенција јавно објављује и допис лица да је оно неосновано наведено као лице одговорно за састављање финансијског извештаја који је јавно објављен као потпун и рачунски тачан;
- могућности замене посебних података.

У вези са достављањем, јавним објављивањем и заменом финансијских извештаја, при чему се и за 2024. годину примењују исте норме као и претходне године, указујемо на појашњења наведена у чланку „Достављање, јавно објављивање и замена финансијских извештаја за 2023. годину”, објављеном у броју 1/2024, на стр. 31.

1 Правила ажурирања Евиденције обвезника подношењем рекламације

Агенција води евиденцију обвезника који су према Закону о рачуноводству дужни да састављају и об-

јављују годишње финансијске извештаје. У складу с чланом 4. Правилника, у Евиденцији обвезника воде се основни статусни подаци о правним лицима и њиховим законским заступницима, односно о предузетницима, као и остали подаци који су неопходни за спровођење поступка обраде финансијских извештаја и документације уз финансијске извештаје у складу са Законом и Правилником.

За обвезнике који се региструју у регистрима које води Агенција статусни подаци преузимају се из тих регистара. За обвезнике који се региструју у регистрима које воде други државни органи и организације статусни подаци преузимају се из тих регистара, ако се они воде у електронској форми и према матичном броју обвезника, као основном идентификационом податку. Ако се регистри других државних органа и организација не воде у електронској форми и према матичном броју обвезника, основни статусни подаци за те обвезнике преузимају се из регистара и евиденција које води Републички завод за статистику, односно Пореска управа.

Финансијске извештаје и документацију обвезника ревизије уз финансијске извештаје обвезник може да достави путем ПИС-а само ако се подаци о њему налазе у Евиденцији обвезника. Податке из евиденције обвезника са стањем на 31. децембар извештајне године Агенција је дужна да јавно објави на својој интернет страници најкасније до краја јануара наредне године.

Обвезник проверава потпуност и тачност јавно објављених података из Евиденције обвезника пре достављања финансијских извештаја и документације уз финансијске извештаје. Ако ти подаци нису потпуни и тачни, од Агенције захтева њихову корекцију **достављањем рекламације путем посебне апликације Агенције која се користи за ажурирање Евиденције обвезника.**

вљених података, усвојеним допунама **прописано је да се уз финансијски извештај јавно објави и достављени допис законског заступника, обезбеђујући на тај начин трећим лицима све информације потребне за доношење одговарајуће пословне одлуке.**

6 Замена података о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја након јавног објављивања тог извештаја

У складу с чланом 40. Правилника обвезник може да захтева замену:

- појединачног финансијског извештаја,
 - статистичког извештаја,
 - јавно објављене документације обвезника ревизије и
 - посебних података,
- подношењем захтева за замену на обрасцима прописаним од стране регистратора, сагласно члану 10б Закона о Агенцији (даље: захтев за замену).

У складу са измењеним чланом 43. став 4. Правилника, када утврди да је у захтев за јавно објављивање финансијског извештаја уписао нетачне посебне податке:

- о величини обвезника, а уз консолидоване годишње финансијске извештаје податке о просечном броју запослених на нивоу групе правних лица и величини те групе, као и списак правних лица чији су подаци обухваћени консолидацијом;
- о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја,

обвезник може да захтева њихову замену **подношењем захтева за замену посебних података**, уз који је дужан да достави и изјашњење законског заступника о томе због чега је до описаног пропуста дошло.

Такав захтев правно лице, односно предузетник може да поднесе после јавног објављивања финансијског извештаја као потпуног и рачунски тачног.

Дакле, ради повећања правне сигурности, измењеном и допуном члана 43. Правилника прописано

је да обвезник може да **поднесе захтев за замену лица одговорног за састављање редовног и консолидованог годишњег, односно ванредног финансијског извештаја**. На тај начин обезбеђује се транспарентност у поступку замене података о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја. Истовремено се спречава да обвезник, под изговором промене податка о том лицу, промени јавно објављене обрасце извештаја и документацију, који су могуће већ коришћени од стране трећих лица. Прописивањем да замена података о лицу одговорном за састављање финансијског извештаја може да се захтева само након јавног објављивања тог податка уз потпун и рачунски тачан финансијски извештај у складу је с општим принципом подношења замена, сагласно ком свакој замени претходи јавно објављивање исправног податка који жели да се мења.

Такође, с обзиром на то да су се, сагласно досадашњим одредбама члана 32. Правилника, посебним подацима сматрали и величина обвезника, односно величина групе, усвојеним допунама Правилника прецизирано је да замена тих података не може да се изврши **путем захтева за замену посебних података уз финансијски извештај, већ да исти могу да се замене само приликом замене финансијског извештаја**. Притом је обвезник дужан да уз замену финансијског извештаја достави и изјашњење законског заступника о томе због чега је дошло до промене величине обвезника, односно величине групе, имајући у виду да се те величине утврђују на основу података исказаних у редовном односно консолидованом годишњем финансијском извештају.

Замене јавно објављених финансијских извештаја, јавно објављеног статистичког извештаја, јавно објављене документације обвезника ревизије и посебних података обвезник може да захтева најкасније до истека наредне пословне године у односу на годину на коју се тај извештај односи, осим замене ванредног финансијског извештаја, коју може да захтева најкасније до дана достављања редовног годишњег финансијског извештаја за пословну годину у којој је настао основ за састављање ванредног финансијског извештаја.

Редакција

Накнаде за објаву финансијских извештаја који се састављају на 31. 12. 2024. године

У „Службеном гласнику РС” бр. 107/2024 од 30. 12. 2024. године објављени су усклађени динарски износи накнада прописаних Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре. У њему се накнаде за објаву финансијских извештаја који се састављају на 31. 12. 2024. утврђују у следеће износу:

Накнада за објаву Редовног годишњег финансијског извештаја и Статистичког извештаја

Опис/обвезник	Износ
Велика и средња правна лица	3.650 динара
Предузетници који су разврстани као велика или средња правна лица	
Сва јавна друштва без обзира на величину	
Правна лица која имају обавезу састављања консолидованих годишњих финансијских извештаја, без обзира на величину	
За консолидовани годишњи финансијски извештај	
Велика и средња друга правна лица која примењују Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица	1.460 динара
Мала правна лица	
Предузетници разврстани као мало правно лице	
Микро правна лица	
Микро друга правна лица која примењују Правилник	570 динара
Предузетници разврстани као микро правно лице	
Достављање изјаве о неактивности	310 динара
Неблаговремено достављен финансијски извештај, односно изјава о ликвидности	Основна накнада + 3.130 динара
Замена финансијских извештаја	Основна накнада

Накнада за обраду и јавно објављивање документације из члана 45. Закона о рачуноводству, коју достављају обвезници РЕВИЗИЈЕ

Опис/обвезници	Износ
Велика и средња правна лица	3.650 динара
Сва јавна друштва без обзира на величину	
Микро и мала правна лица која у складу са Законом о рачуноводству састављају годишњи извештај о пословању	
Документација уз консолидовани годишњи финансијски извештај	
Мала и микро правна лица	2.610 динара
Предузетник, без обзира на величину	
Достављање коригованог годишњег финансијског извештаја (уз документацију)	Накнада за објављивање документације + основна накнада за финансијске извештаје
Достављање коригованог консолидованог годишњег финансијског извештаја (уз документацију)	
Неблаговремено достављање документације	Основна накнада + 3.130 динара
Замена редовног финансијског извештаја и документације	Основна накнада за финансијске извештаје + основна накнада за документацију
Замена консолидованог финансијског извештаја и документације	Основна накнада за консолидоване финансијске извештаје + основна накнада за документацију

Остале накнаде

- Достављање Ванредног финансијског извештаја – 520,00 динара.
- Замена Статистичког извештаја – 1.040,00 динара.
- За обраду и јавно објављивање Консолидованог годишњег финансијског извештаја и документације веће групе правних лица, које доставља изузето поседовано матично правно лице (у складу с чла-

ном 32. став 4. тачка 5. Закона о рачуноводству), накнада износи 3.650,00 динара.

- За обраду и јавно објављивање добровољне ревизије (у складу с чланом 17. став 3. Правилник о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја, добровољна ревизија доставља се уз захтев за јавно објављивање, на обрасцу прописаном од стране Регистратора) накнада износи 2.610,00 динара.

Редакција

Кратка тема: Могућност процене вредности основних средстава која су у пословним књигама у потпуности рачуноводствено амортизована

У пракси се веома често догађа да пословни субјекти поседују средства која су у потпуности рачуноводствено амортизована, односно отписана, а још увек се користе у пословању.

Наведено настаје као последица непоштовања одредаба прописаних рачуноводственом регулативом у погледу обавезе преиспитивања корисног века трајања.

С тим у вези, пословни субјекти који примењују пуне МСФИ, као и они који примењују Правилник за микро и друга правна лица, у обавези су да на крају сваке године преиспитају корисни употребни век основног средства и сходно томе коригују амортизациону стопу. Пословни субјекти који примењују МСФИ за ПСП у обавези су да преиспитају корисни употребни век средства онда када постоје назнаке да је дошло до промене.

Да је предметни обвезник из питања то радио, до наведене ситуације не би дошло – да се и даље користе основна средства која су у потпуности амортизована.

У таквим ситуацијама поставља се питање да ли је могуће извршити процену вредности средства и наставити са обрачуном рачуноводствене амор-

тизације на ту процењену вредност. Одговор на то питање зависи од одабраног модела вредновања који се користи за потребе накнадно одмеравања вредности средстава, који је усвојен интерним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Уколико се за накнадно вредновање средстава примењује модел ревалоризације, врши се процена њихове фер вредности и наставља се са обрачуном рачуноводствене амортизације. С друге стране, уколико се средства накнадно вреднују по моделу набавне вредности, није могуће вршити процену њихове фер вредности за потребе рачуноводствених евидентирања у пословним књигама, па пословни субјект наставља да води таква средства све до њиховог отуђења и то по садашњој вредности нула.

Уколико је пословни субјект приликом набавке сталне имовине амортизациону стопу одредио произвољно, а не на основу процењеног корисног века трајања средстава или је корисни век трајања утврђен само иницијално, тј. приликом набавке и одређивања амортизационе стопе, али није вршено његово накнадно преиспитивање, **потребно је исправити грешку из претходног периода, уз претпоставку да је могуће одредити у ком периоду је грешка настала и тиме утврдити њен ефекат и начин рачуноводственог евидентирања.**

утицај и на порески биланс (да се увећа пореска основица) у зависности од тога да ли исправка грешке има утицај на амортизацију која се признаје у пореске сврхе или нема такав утицај, поводом чега су два примера представљена у претходно наведеном чланку, на стр. 127: *Пример: Исправка немаматеријалне грешке по основу погрешно обрачуна амортизације – грешком обрачуна виша рачуноводствена амортизација, при чему је грешка утицала на погрешно обрачуна амортизацију која се признаје у пореске сврхе, као и на стр. 129: Пример: Исправка немаматеријалне грешке по основу погрешно обрачуна амортизације – грешком обрачуна виша рачуноводствена амортизација, при чему грешка није утицала на погрешно обрачуна амортизацију која се признаје у пореске сврхе.*

Изузетно, правно лице може да изврши промену рачуноводствене политике и пређе с вредновања по моделу набавне вредности на вредновање по моделу ревалоризације, уз поштовање захтева прописаних рачуноводственим стандардима. У том случају постоји обавеза вршења промене фер вредности свих основних средстава у оквиру исте групе, а не само оних која су у потпуности отписана. При томе напомињемо да се рачуноводствене политике које је правно лице усвојило примењују доследно. Њихову промену могуће је извршити једино уколико дође до промена у рачуноводственим стандардима (обавезна промена) или уколико се закључи да би резултат примене друге рачуноводствене политике било поузданије и релевантније извештавање (добровољна промена).

Редакција

Актуарске претпоставке приликом обрачуна резервисања за отпремнине за 2024. годину

Основна сврха резервисања је да се расходи по основу примања запослених равномерно признају током периода рада, уместо да укупан расход буде признат у моменту исплате. Дакле, ентитет преко резервисања признаје обавезу за исплате запосленима које ће настати у будућности, а расход у тренутку када користи резултате рада запослених (у сваком обрачунском периоду). Суштина је у томе да у свакој години буде признат расход у висини сразмерног дела износа који ће бити исплаћен у будућности. Притом, јасно је да се ради о рачуноводственој **процени**, што значи да стварни износи који ће бити исплаћени и периоди у којима ће то да се спроведе могу да се разликују од онога што је евидентирано у пословним књигама.

Рачуноводствено обухватање резервисања за отпремнине и јубиларне награде запослених за правна лица која примењују пуне стандарде регулисано је:

■ Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 19 – *Примања запослених*;

■ одељком 28 – *Примања запослених* Међународног стандарда финансијског извештавања (IFRS) за мале и средње ентитете (МСФИ за МСП).

Пословни субјекти који своје финансијске извештаје састављају у складу с Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивањима позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник за микро и друга правна лица) **немају обавезу**, али имају право да изврше ту врсту резервисања на основу члана 33. став 1. тачка 4) и члана 7. став 3. тог правилника. Процењивање износа врши се на основу веродостојне документације, и то онако како је уређено општим актом пословног субјекта (правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама). Та категорија пословних субјеката могла је да врши (имала је право, не и обавезу) поменута резервисања и у претходним пословним годинама.

4 Стопа флукуације и mortalитета запослених

Основ за израчунавање вероватноће доживљења представљају таблице mortalитета за Републику Србију које објављује Републички завод за статистику.

У моменту настанка овог чланка на интернет страници Републичког завода за статистику доступне су информације о очекиваном трајању живота живорођених према скраћеним апроксимативним таблицама mortalитета – ниво општина, 2011–2023, као и скраћене апроксимативне таблице mortalитета – биометријске функције, ниво региона, 2011–2023 (www.stat.gov.rs/oblasti/stanovnistvo/tablice-mortaliteta/). Ти подаци могу да послуже у сврхе процене mortalитета запослених.

При процени стопе флукуације уобичајено се користе искуствени, односно историјски подаци о стопама флукуације у ентитету. Са повећањем периода до исплате бенефиције уобичајено се повећава и вероватноћа одласка из ентитета по основу обрта запослених.

У складу са одредбама МСФИ за МСП, у ситуацији када није могуће применити метод кредитирања пројектоване јединице без прекомерних трошкова и напора, дозвољена је олакшица у погледу неу-

зимања у обзир претпоставке mortalитета, па ентитети који примењују МСФИ за МСП нису тада дужни да приликом утврђивања резервисања узимају у обзир и претпоставку mortalитета. На исти начин могу да поступе и они који примењују Правилник за микро и друга правна лица.

Према нашем мишљењу, будући да се отпремина исплаћује једнократно приликом одласка у пензију, стопа mortalитета није од посебног (материјалног) утицаја ни на лица која примењују пуне МСФИ. Када је реч о тим лицима, могуће је приликом процене стопе флукуације запослених у саму флукуацију укључити и престанак радног односа услед смрти запосленог. Ипак, у погледу могућности некоришћења претпоставе mortalитета, када се ради о лицима која примењују пуне МСФИ, саветујемо да се ентитети консултују с ревизором.

Увођење претпоставке о флукуацији умањује износ обавезе за резервисање. Што је већа претпостављена стопа флукуације, то је нижи износ обавезе за резервисање. Сама стопа флукуације запослених одређује број запослених за које се очекује да ће напустити послодавца пре одласка у пензију (по било ком основу), па, последично, тим лицима неће бити исплаћена отпремина приликом одласка у пензију од стране ентитета који врши обрачун резервисања. У пракси приликом одређивања стопе флукуације запослених треба уважити ситуацију сваког конкретног ентитета.

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „**Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилају и грује информације иишише нам на: office@ingpro.rs или нас изововише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Жељко Албанезе и Маријана Жиравац Младеновић

Пореско ослобођење по основу улагања из члана 50а Закона о порезу на добит правних лица

Закон о порезу на добит („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 94/2024 – даље: Закон) регулише пореске подстицаје приликом улагања у основна средства кроз чланове 50а–50и.

Према члану 50а став 1. Закона, порески обвезник:

1. који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од једне милијарде динара,

2. који та средства користи за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачки акт обвезника, односно наведених у другом акту обвезника којим се одређују делатности које обвезник обавља и

3. који у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, **ослобађа се плаћања пореза на добит правних лица у периоду од десет година сразмерно том улагању.**

Наведена сразмера утврђује се на обрасцу СУ – Сразмерни износ улагања за период од ____ до ____ 201__ године, који се попуњава у складу с чланом 6. Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 и 97/2021 – даље: Правилник).

1 Период улагања

Ради остваривања наведеног пореског подстицаја тражи се кумулативно испуњење свих наведених захтева, с тим што такав порески подстицај обвезник може да користи по испуњењу Законом прописаних услова који се односе на висину улагања у основна средства у власништву обвезника, односно запошљавање потребног броја лица на неодређено време – **од прве године у којој је остварена добит.**

Период улагања и запошљавања може да траје и више година. Дакле, по том питању не постоје ограничења. При томе обвезник најпре треба да започне улагање у основна средства како би му се додатно запошљавање након тога признало за потребе наведеног подстицаја, јер је тај услов – додатно запошљавање – везан за период улагања. Другим речима, уколико обвезник најпре запосли лица, а онда уложи у основна средства, што значи да је запошљавање извршио пре почетка периода улагања, запошљавање тих лица неће му се признати као додатно запошљавање у смислу члана 50а Закона.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-609/2018-04 од 30. 7. 2018. године:

Право на порески подстицај из члана 50а Закона обвезник остварује по основу улагања у опрему која је увезена, под условом да је плаћање (по основу набавке предметне опреме) извршено у целости, као и да је предметна опрема сављена у уједнојреду.

Према томе, а имајући у виду да период улагања није временски ограничен, као и да (сам) обвезник може да одреди период који ће се смањити периодом улагања ради стицања права на порески подстицај из члана 50а Закона, сматрамо да уколико је плаћање добављачу (по основу набавке опреме увезене из иностранства) извршено у току 2012. и 2013. године, а опрема сављена у уједнојреду у току 2014. године, обвезник по основу ипак извршених улагања остварује право на порески подстицај из члана 50а Закона.

С тим у вези, уколико обвезник оствари ојорезиву добит за 2018. годину, под условом да испуњава Законом прописане услове за коришћење пореског ослобођења из члана 50а Закона (који се односе на висину улагања у основна средства у власништву обвезника, односно запошљавање потребног броја лица на неодређено време), може од 2018. године ошочети са коришћењем појореског ослобођења (у изражању од десет година), и по

плате порез који би платили да нису користили тај подстицај, на начин прописан одредбом члана 50г Закона (из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-370/2020-04 од 10. 7. 2020).

Из Мишљења Министарства финансија бр. 00213345 2023 004 000 011 004 од 13. 6. 2024. године:

Право на пореско ослобођење обвезник остварује уколико у периоду улајања зајосли нових 100 лица на неодређено време који су и нейосредно радно ангажовани код обвезника. Према томе, уколико за време десетогодишње трајања права на пореско ослобођење, новозајослена лица радне активности у целисти (тј. у време радног времена) обављају искључиво код обвезника и за обвезника, обвезник не губи право на пореско ослобођење у смислу члана 50в, независно што та лица по основу нпр. уговора о делу обављају одређене функције (ван радног времена) код другој правној лица.

Најомињемо да надлежни орган Пореске управе у послоу пореске контроле, на основу свих расположивих доказа прописаних одредбама закона који уређује порески послоу и пореску администрацију, утврђује да ли су се стekli услови за примену одредаба члана 50а стл. 5. и 6. Закона, односно члана 50в Закона.

8 Однос пореског подстицаја из члана 50а, пореског кредита и пренетих губитака из ранијих периода

У пракси порески обвезници врло често имају недоумице у погледу односа између пореског подстицаја из члана 50а и пренетих пореских губитака из ранијих периода.

У случају када је порески обвезник у једном пореском периоду испунио услове за коришћење пореског подстицаја из члана 50а, али је у том пореском периоду остварио порески губитак, рок од десет година неће се активирати у том пореском периоду, **већ у првом наредном периоду у ком искаже опорезиву добит у пореском билансу.**

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-23/2022-04 од 14. 2. 2022. године:

*У конкретном случају обвезник од 2013. године (када је основан) врши улајања у основна средства, при чему је закључно са 31. децембром 2018. године (по основу извршених улајања и запошљавања нових лица на неодређено време) испунио услове за коришћење пореског ослобођења у складу са чланом 50а Закона. Исте године, као и 2019. и 2020. године, обвезник је остварио добит коју је у пореском билансу исказао на редном броју 59 обрасца ПБ 1 (за 2019. и 2020. годину), односно редном броју 55 обрасца ПБ 1 (за 2018. годину). Међутим, имајући у виду да је у наведеним пореским периодима (дакле, у 2018, 2019. и 2020. години) **обвезник користио право на пренос губитака из ранијих пореских периода** (у складу с чланом 32. Закона) та, с тим у вези, није имао добит, односно обрачунасти порез који би умањивао по основу пореског ослобођења из члана 50а Закона, остварива се истање почетка коришћења предметној пореској ослобођења.*

Коришћење права на умањење добити (с редној броја 59 обрасца ПБ 1) по основу преношења (пореских) губитака из претходних пореских периода (у складу с чланом 32. Закона) не одлаже почетак рачунања десетогодишње рока из члана 50а Закона. Према томе, у случају када обвезник оствари добит у пореском периоду у којем су испуњени услови прописани чланом 50а Закона, рок (коришћења пореској годистицаја) од десет година почиње да тече од тој пореској периоду, независно што је у том и наредна два периода користио право прописано чланом 32. Закона. Према томе, обвезник који је у пореском периоду испунио услове прописане чланом 50а Закона и остварио добит у пореском билансу, али је у том (и наредна два пореска периода) користио право на пренос губитака из члана 32. Закона, може умањење обрачунастој пореза (по основу члана 50а Закона) да врши у наредних седам година, уколико на редном броју 59 обрасца ПБ 1 (који поднесе за тај порески период) искаже добит.

ПС

ЈЕСТЕ ЛИ СЕ ВЕЋ ПРЕПЛАТИЛИ НА ЧАСОПИС
„ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ ЗА 2025. ГОДИНУ?

011/ 2836-820
office@ingpro.rs

Специфичне трансакције с повезаним лицима и камате „ван дохвата руке“ за 2024. годину

Правно лице, односно предузетни – обвезник пореза на добит који има трансакције с повезаним лицима приликом утврђивања опорезиве добити треба да изврши одређене корекције у пореском билансу.

У складу с чланом 59. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... 94/2024 – даље: ЗПДПЛ), трансферном ценом сматра се цена настала у вези с трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима. У истом члану дате су и смернице за одређивање статуса повезаног лица, што је детаљно појашњено и у чланку „Повезана лица из угла Закона о порезу на добит правних лица”, објављеном у броју 2/2021 часописа.

Начин утврђивања и уношења корекција трансферних цена у Порески биланс за 2024. годину **исти је као и прошле године**. Редни бројеви обрасца ПБ 1 – *Порески биланс обвезника пореза на добит правних лица за период од _____ до _____ 202_ . године*, односно обрасца ПБ 2 – *Порески биланс обвезника пореза на доходак грађана на приход од самосталне делатности за период од _____ до _____ 20__ . године*, у које се уносе подаци по основу контролираних трансакција и корекције трансферних цена, нису се мењали у односу на претходну годину.

Детаљна појашњења у вези са:

- корекцијама по основу комерцијалних трансакција,
- корекцијама по основу зајмова између повезаних лица,
- исказивањем капиталних добитака и губитака по основу продаје капиталне имовине повезаним лицима,
- набавком сталних средстава од повезаних лица и обрачуном пореске амортизације,

- поклонима и прометом добара без накнаде повезаним лицима,
- затезном каматом између повезаних лица и
- трансферним ценама у односу између сталне пословне јединице и нерезидентне централе, објављена су у чланку „Трансакције са повезаним лицима у пореском билансу за 2023. годину”, објављеном у броју 2/2024.

У овом чланку прво је приказан преглед камата „ван дохвата руке” које ће обвезници користити приликом тестирања трансакција извршених у 2024. години. Потом следе додатна појашњења четири специфичне трансакције, а то су:

1. пружање услуга без накнаде повезаном лицу,
2. набавка материјала од повезаног лица који је садржан у непродатим готовим производима (или недовршеној производњи) на дан биланса,
3. исправка вредности и отпис потраживања од повезаног лица и
4. плаћање на рате.

1 Каматне стопе „ван дохвата руке” за 2024. годину

Правилником о каматним стопама за које се сматра да су у складу с принципом „ван дохвата руке” за 2024. годину („Сл. гласник РС” бр. 48/2024) прописане су каматне стопе које се, у складу с принципом „ван дохвата руке”, за 2024. годину обрачунавају на зајмове, односно кредите између повезаних лица.

Наиме, ни одредбама члана 16. ЗПДПЛ, а ни било којим другим одредбама тог закона није прописан посебан третман расхода по основу отписа потраживања од повезаних лица. Стога се отпис потраживања или опроштај дуга повезаном лицу не може сматрати поклоном у смислу члана 7а тачка 4) ЗПДПЛ, већ се примењују општа правила о отпису потраживања из члана 16. ЗПДПЛ, која су детаљно појашњена у чланку „Пореско-рачунодствени третман обезвређења потраживања (исправке вредности и отписа)”, објављеном у броју 1/2024 часописа.

На пример, уколико поверилац нема доказ да је потраживање од повезаног лица утужено, расход се не признаје у пореском билансу. С друге стране, уколико је поверилац извршио исправку вредности потраживања од повезаног лица, код којег је од рока за наплату, односно реализацију до краја пореског периода прошло најмање 60 дана, расход се признаје у пореском билансу у складу са општим правилима.

5 Продаја на рате

Уколико се ради о комерцијалној (купопродајној) трансакцији с повезаним лицем, по основу које је истом одобрено плаћање **на рате или уз одложено плаћање**, тај посао НЕ поистовећује се са уговором о зајму, тачније обвезник нема обавезу да по том основу обрачунава камату у складу с принципом „ван дохвата руке”, као да је одобрио зајам. Наиме, уговор о зајму уређен је као посебна врста правног посла Законом о облигационим односима. С друге стране, начин (динамика) плаћања само је део уговора о купопродаји, па сматрамо да је неспорно да уговарање одложеног плаћања или плаћања на рате не може да се поистовети са уговором о зајму.

У том смислу, када по основу неке купопродајне трансакције добрима или услугама обвезник повезаном лицу одобри плаћање на рате или одложено плаћање, нема обавезу да по том основу обрачунава камату у складу с принципом „ван дохвата руке”, као да је одобрио зајам. Другим речима, уговарање одложеног плаћања или плаћања на рате не може да се поистовети са уговором о зајму. Наведено је

потврђено и у Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-772/2019-08 од 16. 10. 2019. године:

У смислу члана 60. став 3. Закона, обвезник је дужан да уз порески биланс приложи документацију у оквиру које и на начин који проишле министар финансија, заједно са трансакцијама из члана 59. став 1. овог закона и стл. 1. и 2. овог члана, посебно приказује вредности истих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке”).

Како произлази из садржине поднетог дописа, као и информација добијених усменим путем, обвезник – резидентно правно лице, произвео је софтвер у Србији, а потом је исти (у децембру 2017. године) продао свом матичном правном лицу у САД, при чему је по основу предметне трансакције обвезник у својим пословним књигама исказао приход који је укључен у опорезиву добит. Имајући у виду да, како даље произлази из поднетог дописа, своје изражавање од куца – повезаној лица обвезник најлажује у рајама, остварило се питање да ли се такво одложено плаћање може сматрати зајмом који је (без камате) обвезник одобрио свом повезаном лицу, односно да ли је обвезник дужан да, по наведеном основу, у опорезиве приходе укључи и камату за коју се сматра да је у складу са принципом „ван дохвата руке”.

Слабасно најред наведеном, уколико обвезник у пореском периоду (2017. године у конкретном случају) извршио продају софтвера куцу – повезаном лицу, при чему је целокупан приход исказан по основу предметне продаје укључен у опорезиву добит тог пореског периода, сматрамо да се независно од тога што је куцу одобрено плаћање у рајама, не ради о зајму који је обвезник дао свом повезаном лицу, па, с тим у вези, обвезник није дужан да камату за коју се сматра да је у складу са принципом „ван дохвата руке” укључи у опорезиву добит.

Међутим, имајући у виду да се, у конкретном случају, ради о трансакцији између повезаних лица, најомињемо да је обвезник дужан да у документацији о трансферним ценама заједно са предметном трансакцијом посебно прикаже и вредности исте трансакције по цени утврђеној применом принципа „ван дохвата руке”, на начин прописан одредбама чл. 60. и 61. Закона.

Тања Ђелкапић

Инфлуенсери са аспекта прописа о ПДВ-у

Најраспрострањенија дефиниција инфлуенсера је да је то особа која путем друштвених мрежа зарађује новац тако што рекламира одређене производе или услуге.

1 Евидентирање инфлуенсера у систем ПДВ-а

Инфлуенсер (физичко лице, предузетник или привредно друштво) може да стекне статус обвезника ПДВ-а, а тиме и права и обавезе које су за обвезника ПДВ-а прописане Законом о ПДВ-у, на два начина:

1. добровољно – опредељивањем за обавезу плаћања ПДВ-а;
2. по сили закона – уколико прекорачи прописани лимит од осам милиона динара.

Одредбом члана 33. став 6. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 94/24 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да се укупним прометом из става 1. истог члана сматра промет добара и услуга из члана 28. став 1. т. 1) и 2) наведеног закона, осим промета опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које се наплаћује накнада. Према томе, укупним прометом сматра се промет:

- који је опорезив ПДВ-ом, тј. за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а када га обавља обвезник ПДВ-а, независно од тога да ли је порески дужник обвезник који врши промет или прималац добара/услуга;
- за који је, у складу с чланом 24. Закона о ПДВ-у, прописано пореско ослобођење с правом на одбитак претходног пореза (нпр. извоз добара – ако су испуњени услови за пореско ослобођење и др.).

Важно је указати на то да се узима у обзир износ накнаде за извршени промет, тј. вредност извршеног промета добара или услуга, независно од тога да ли је наплаћена накнада за извршени промет. Такође, у прописани лимит не урачунавају се примљени аванси.

У укупан промет не урачунава се:

- промет извршен у иностранству, односно промет који није предмет опорезивања ПДВ-ом;
- промет који је, у складу с чланом 25. Закона о ПДВ-у, ослобођен ПДВ-а без права на одбитак претходног пореза (нпр. промет земљишта, промет услуга закупа станова ако се користе за стамбене потребе итд.);
- промет опреме, као што је промет возила појединачне набавне вредности најмање 500.000 динара без ПДВ-а, које је обвезник користио за обављање делатности, али и објеката за вршење делатности, као и улагања у објекте за вршење делатности у смислу члана 32. Закона о ПДВ-у.

За одређивање укупног промета добара и услуга не узимају се у обзир трансакције које немају карактер промета добара и услуга са аспекта Закона о ПДВ-у, односно за које не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а нити исказивања података у обрасцу ПОПДВ, када их врши обвезник ПДВ-а, као што су, примера ради, накнада штете и уговорна казна, депозит као средство обезбеђења, донације у новцу, рефундација трошкова која нема карактер споредног трошка нити накнаде за промет, износи који се наплаћују у име и за рачун других лица, итд.

Наиме, за одређивање укупног промета за потребе утврђивања обавезе евидентирања у систем ПДВ-а релевантан је само промет добара и услуга с накнадом.

Посматрано са аспекта инфлуенсера који рекламира одређена добра или услуге, поред или уместо новчане накнаде за услугу рекламирања, он може да добије на поклон добра или услуге које рекламира. Суштина је у томе да у датом случају није реч о поклону, већ вредност добара или услуга које инфлуенсер добија представља еквивалент за услугу рекламирања коју је он пружио, односно промет услуга рекламирања које врши инфлуенсер јесте промет услуга с накнадом, с тим што се накнада остварује у новчаном и/или неновчаном облику – у добрим, услугама или на други начин.

сти 300.000 динара, а клијент заузврат даје лаптоп тржишне вредности 150.000 динара, уз доплату у новцу од 50.000 динара. Све накнаде изражене су без ПДВ-а.

Сагласно одредби члана 47. став 2. Правилника о ПДВ-у, инфлуенсер утврђује пореску основицу за промет услуге рекламирања на основу збира вредности које прима као накнаду, односно које добија у послу размене. Наиме:

- инфлуенсер, који врши промет услуга рекламирања, издаје електронску фактуру у којој основицу за ПДВ исказује у износу од 200.000 динара – то је тржишна вредност лаптопа плус новчани износ који наплаћује (без ПДВ-а);

- клијент, који врши промет лаптопа из малопродајног објекта, издаје фискални рачун са унетим ПИБ-ом инфлуенсера, у ком основицу за ПДВ исказује у износу од 250.000 динара – то је тржишна вредност услуге рекламирања минус новчани део који доплаћује (без ПДВ-а).

Инфлуенсер може да оствари право на одбитак претходног пореза по основу набавке лаптопа, који ће да користи у службене сврхе за постове на друштвеним мрежама, у складу са општим правилима дефинисаним одредбама члана 28. Закона о ПДВ-у. Податке исказује у обрасцу ПОПДВ и у Евиденцији претходног пореза у СЕФ-у, у складу са општим правилима о ПДВ-у и електронском фактурисању.

Тања Ђелкапић

Расход/мањак на који се (не) плаћа ПДВ

Предмет опорезивања ПДВ-ом представљају испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику Србију. Међутим, одређене радње по основу којих обвезник не остварује накнаду такође су предмет опорезивања ПДВ-ом јер су изједначене с прометом уз накнаду. С тим у вези, а у складу са одредбом члана 4. став 4. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 94/24 – даље: Закон о ПДВ-у), **с прометом добара уз накнаду изједначава се:**

- 1)** узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица;
- 2)** сваки други промет добара без накнаде;
- 3)** исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

ПДВ не плаћа се на расход до количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије, тј. Уредбом о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност

(„Сл. гласник РС” бр. 124/04 – даље: Уредба), а за добра која нису обухваћена Нормативом расхода количина расхода утврђује се према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину. Уз то, неопходно је указати на то да одредбама Уредбе није дефинисан поступак утврђивања норматива обвезника.

Одредбом члана 1. Уредбе прописано је да се том уредбом утврђује количина расхода (кало, растур, квар и лом – даље: расход) на који се, у смислу члана 4. став 4. тачка 3) Закона о ПДВ-у, не плаћа порез на додату вредност. Према одредби члана 2. Уредбе, расходом се сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета добара.

Одредбом члана 3. став 1. Уредбе прописано је да обвезник ПДВ-а (даље: обвезник) утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или дру-

на који се не плаћа ПДВ, у том пореском периоду ПДВ обрачунава и плаћа на цео износ расхода. То даље значи да обвезник ПДВ-а не може да утврђује неопорезиви расход на годишњем нивоу (нпр. пописом закључно с 31. децембром).

Исказивање података о мањку и расходу добара у пореској пријави ПДВ

Подаци о основици за обрачунавање ПДВ-а за промет добара и услуга без накнаде исказују се у пољу 003 односно 004, док се податак о износу обрачунавог ПДВ-а по том основу исказује у пољу 103 односно 104 обрасца ПП ПДВ. На исти начин у пореској пријави ПДВ исказује се податак о основици за обрачунавање ПДВ-а и у другим случајевима из члана 4. став 4. Закона о ПДВ-у, па и о основици за обрачунавање ПДВ-а на мањак који се сматра сопственом потрошњом и расход изнад количине утврђене Нормативом расхода или нормативом обвезника.

Међутим, у пореској пријави ПДВ не исказују се подаци о мањку који се не сматра сопственом потрошњом (нпр. ако је настао услед више силе), као ни подаци о неопорезивом износу расхода (расход до количине утврђене у складу с Нормативом расхода или нормативом обвезника, као и расход настао услед више силе или протеклом рока трајања производа, који је утврђен на прописани начин).

Напомињемо да је обвезник ПДВ-а дужан да води евиденцију како о мањку и расходу добара који нису предмет опорезивања ПДВ-ом (и о релевантним чињеницама које се односе на утврђивање предметног мањка или расхода добара) тако и о мањку и расходу добара који се сматра предметом опорезивања ПДВ-ом и за који обвезник ПДВ-а обрачунава ПДВ.

Важно је истаћи да се подаци о промету без накнаде, који се не изједначава с прометом добара уз накнаду у складу са Законом о ПДВ-у, не исказују у обрасцу ПОПДВ.

Јелена Драгојловић

Усклађени су динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза за 2025. годину

Одредбом члана 27а став 1. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара („Сл. гласник РС” бр. 26/01... и 92/23 – даље: Закон) прописано је да ће се за плаћање пореза за наредну годину износи пореза (на употребу моторних возила, пловила, ваздухоплова и на регистровано оружје) ускладити у децембру месецу са индексом потрошачких цена за претходних дванаест месеци, према подацима републичке организације надлежне за послове статистике. Приликом усклађивања динарских износа пореза основицу за усклађивање представљају последњи објављени динарски износи пореза, при чему се заокруживање врши

тако што се износ до пет динара не узима у обзир, док се износ преко пет динара заокружује на десет динара.

Усклађени динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза у 2025. години објављени су у „Службеном гласнику РС” број 101/24 од 20. децембра 2024. године.

У овом тексту приказани су износи пореза који су се плаћали до 31. децембра 2024. године, као и износи који се плаћају од 1. јануара 2025. године.

На регистровано оружје за које је у току календарске године настала пореска обавеза порез за ту годину утврђује се и плаћа у припадајућем износу, који је сразмеран периоду од настанка пореске обавезе до истека те календарске године.

На оружје за које је правоснажним решењем надлежног органа одузета исправа за држање, односно исправа за држање и ношење оружја (укључујући оружје), односно исправа за ношење оружја, порез (за ту годину) утврђује се и плаћа у припадајућем износу, који је сразмеран периоду

од почетка те календарске године, односно од настанка пореске обавезе у тој години до дана правоснажности решења надлежног органа. С тим у вези, уколико је порез утврђен и плаћен за годину у којој је правоснажним решењем надлежног органа одузета исправа за држање, односно исправа за држање и ношење оружја (укључујући оружје), односно исправа за ношење оружја, припадајући износ пореза од дана правоснажности решења о одузимању те исправе до истека те године сматра се више плаћеним порезом.

ПС

Жељко Албанезе

Престанак пореске обавезе: иновиране одредбе Закона о пореском поступку и пореској администрацији у примени од 1. јануара 2025. године

Увод

Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 94/2024 – даље: ЗПППА) уређен је поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода. У оквиру тога посебно место заузима дужност пореских обвезника да измирују пореске обавезе. Према иновираном члану 23. ЗПППА, **пореска обавеза престаје:**

- 1) **наплатом пореза;**
- 2) **застарелошћу пореза (изузев пореских обавеза које су после истека рока застарелости обезбеђене залогом или хипотеком, ако је залога или хипотека уписана у надлежни регистар);**
- 3) **отпустом пореза;**
- 4) **наступањем трајне ненаплативости пореза.**

То су четири главна начина престанка пореских обавеза, при чему сваки од њих садржи већи број варијација како пореска обавеза може да се измири, које су у продужетку овог текста представљене. На почетку важно је нагласити законско опреде-

љење да обавеза плаћања пореза (даље: **пореска обавеза**) представља дужност пореског обвезника да плати утврђени порез под условима прописаним наведеним законом или другим пореским законом. Дата дефиниција пореске обавезе **односи се и на обавезу плаћања споредних пореских давања** (камате по основу доспелог а ненаплаћеног пореза, трошкови поступка принудне наплате), осим ако тим законом није друкчије прописано. Порески обвезник одговара за испуњење пореске обавезе од момента када су настале чињенице за које је пореским законом прописано да стварају пореску обавезу, при чему се износ утврђеног пореза сматра дугованим порезом.

1 Наплата пореза

Наплата пореза је испуњење пореске обавезе плаћањем – о доспелости и у дугованом износу пореза. То је дефинисано чланом 19. став 1. ЗПППА – **испуњење пореске обавезе** састоји се у плаћању, о доспелости, дуговоаног износа пореза.

мање од 400.000 динара за правно лице, односно 80.000 динара за предузетника.

4) Порески обвезник – правно лице или предузетник који **поднесе пореску пријаву, али не плати порез** казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 10% до 50% износа дуваног пореза, утврђеног у пореској контроли, а не мање од 250.000 динара за правно лице, односно 50.000 динара за предузетника.

За наведене прекршаје од 1) до 4) казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара.

5) Порески обвезник – правно лице или предузетник који **неблаговремено поднесе пореску пријаву и у законом прописаном року не плати порез:**

(1) у износу до 100.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 25.000 динара за правно лице, односно 15.000 динара за предузетника;

(2) у износу од 100.000 до 1.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 50.000 динара за правно лице, односно 30.000 динара за предузетника;

(3) у износу од 1.000.000 до 10.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 200.000 динара за правно лице, односно 100.000 динара за предузетника;

(4) у износу преко 10.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 300.000 динара за правно лице, односно 150.000 динара за предузетника.

6) Порески обвезник – правно лице или предузетник који **благовремено поднесе пореску пријаву, а у законом прописаном року не плати порез, односно по истеку прописаног рока изврши уплату пореза, утврђеног решењем Пореске управе:**

(1) у износу до 100.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 20.000 динара за правно лице, односно 10.000 динара за предузетника;

(2) у износу од 100.000 до 1.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 40.000 динара за правно лице, односно 20.000 динара за предузетника;

(3) у износу од 1.000.000 до 10.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 150.000 динара за правно лице, односно 80.000 динара за предузетника;

(4) у износу преко 10.000.000 динара – казниће се за прекршај новчаном казном од 250.000 динара за правно лице, односно 140.000 динара за предузетника.

За наведене прекршаје под 5) и 6) казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 динара.

7) Порески обвезник – правно лице или предузетник који **не изврши уплату пореза утврђеног решењем Пореске управе** казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 30% до 100% износа дуваног пореза, утврђеног у поступку пореске контроле, а не мање од 500.000 динара за правно лице, односно 100.000 динара за предузетника. За исти прекршај казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара.

Применом одредаба поменутог члана не може да се утврди новчана казна у износу вишем од највишег износа новчане казне, односно у износу мањем од најмањег износа новчане казне прописане законом којим се уређују прекршаји.

ПС

Електронски часопис **ПОСЛОВНИ САВЕТНИК**

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2025. године

На основу члана 12а став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 94/2024 – даље: Закон о порезу) **Влада је објавила усклађене динарске неопорезиве износе пореза на доходак грађана** из члана 9. став 1. т. 9), 12), 13), 29), 30) и 31), члана 12б ст. 1. и 2, члана 18. став 1. т. 1), 2), 5), 7), 8), 9) и 9а), члана 21а став 2, члана 83. став 4. тачка 1) и члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу са годишњим индексом потрошачких цена у 2024. години.

Такође, на основу члана 65а став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 94/2024 – даље: Закон о доприносима) **Влада је објавила усклађени динарски износ из члана 13. став 3. Закона о доприносима** са годишњим индексом потрошачких цена у 2024. години.

Усклађени износи наведених примања објављени су у „Службеном гласнику РС” бр. 8/2025.

Усклађени износи наведених примања примењују се од 1. фебруара 2025. године, тачније за

исплате почев од 1. фебруара 2025. до 31. јануара 2026. године, без обзира на који период се односе исплате на које се та изузимања примењују.

У наставку су представљена наведена примања и њихови нови неопорезовани износи, уз напомену да је годишња стопа раста потрошачких цена у 2024. години износила 4,3% (децембар 2024 / децембар 2023 – „Службени гласник РС” бр. 4/2025), при чему су за тај проценат повећани износи претходно важећих пореских ослобођења.

1 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 9. Закона о порезу

Чланом 9. Закона о порезу предвиђен је већи број примања на која се не плаћа порез на доходак грађана. Нови неопорезиви износи за следећа примања из тог члана Закона о порезу износе:

Чл. 9.	Врста исплате	Неопорезовано од 1. фебруара 2025.	Неопорезовано до 31. јануара 2025.
т. 9)	Помоћ у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог	до 98.534	до 94.472
т. 12)	Стипендије и кредити ученика и студената – у месечном износу	до 43.160	до 41.381
т. 13)	Накнада за исхрану – хранарине коју спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт – у месечном износу	до 14.077	до 13.497
т. 29)	Накнада за рад чланова изборних комисија, осим чланова Републичке изборне комисије, бирачких и гласачких одбора за спровођење непосредних избора и других облика непосредног изјашњавања грађана, као и накнада за рад на попису становништва – у оквиру истог изборног циклуса, односно пописа становништва	до 7.559	до 7.247
т. 30)	Новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, које не представљају еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца – годишње, остварене од једног исплатиоца	до 18.704	до 17.933
т. 31)	Накнаде трошкова боравка физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада с младима, науке, истраживања и иновација, исплаћене у складу с наведеним програмима за трошкове на месечном нивоу	до 143.872	до 137.941

ЗАРАДЕ

а која (давања) нису у вези са радом у односу на исплатиоца.

Ако је новчана накнада изнад износа од 18.704 динара утврђена у нето износу, основица за обрачун

пореза и доприноса је бруто износ те накнаде, који се утврђује у зависности од примаоца прихода. **Коефицијенти за прерачун накнаде из нето у бруто износ су следећи:**

Опис	Плаћају се:		
	порез и ПИО допринос	порез и оба доприноса	само порез
Коефицијент за прерачун	(Нето примање – 18.704) : 0,56	(Нето примање – 18.704) : 0,457	(Нето примање – 18.704) : 0,80
ОВП за ППП-ПД	630	631	632 или 633
Појашњење	Када се давање исплаћује лицу које је обавезно осигурано на здравствено осигурање по другом основу (запослења, обављања самосталне делатности, пољопривредне делатности, корисници пензије)	Када се давање исплаћује лицу које није осигурано по другом основу	Када се накнада исплаћује страним држављанима и лицима која су ослобођена плаћања доприноса по основу уплаћеног доприноса на највиши износ годишње основице или када није прописана обавеза плаћања доприноса

Имајући у виду да опорезив приход представља разлику између оствареног прихода и неопорезивог износа, **приход који физичко лице оствари по основу награде и другог сличног давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а који по својој природи чини доходак физичких лица, не умањује се за нормиране трошкове.** Наиме, наведени приход умањује се за неопорезиви износ од 18.704 динара, без права на умањење за нормиране трошкове.

Порез на поменути исплату обрачунава се и плаћа по одбитку, што значи да је послодавац – исплатилац, као порески плаћалац, дужан да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход порез обрачуна, обустави и уплати на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода (840-4848-37, шифра плаћања је 254).

ПС

Жељко Албанезе

Утврђивање висине накнаде члановима надзорних одбора јавних предузећа у 2025. години

Увод

Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС” бр. 15/2016, 88/2019 и 62/2023 – други закон – даље: **Закон**) уређен је правни положај предузећа која обављају делатност од општег интереса, које оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе (даље: јавно предузеће). У смислу Закона, делатности од општег интереса су оне делатности које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом, као и комуналне делатности и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

Свако јавно предузеће у свакој од наведених делатности, сагласно члану 15. Закона, има своје органе, а то су: надзорни одбор и директор. Према томе, **надзорни одбор је орган јавног предузећа**, при чему:

- ако је оснивач јавног предузећа Република Србија – надзорни одбор има пет чланова, од којих је један председник, а
- ако је оснивач јавног предузећа аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе – надзорни одбор има три члана, од којих је један председник.

Надзорни одбор јавних предузећа је битан орган јер доноси годишње, трогодишње, дугорочне и средњорочне планове пословне стратегије и развоја, усваја извештаје о степену реализације програма пословања, усваја финансијске извештаје

и одлуке о расподели добити, односно покрићу губитка, закључује уговор о раду с директором и надзире његов рад, доноси статут и одлучује о статусним променама (сагласно члану 22. Закона). За тако обиман и одговоран рад у надзорном одбору **Закон у члану 23. предвиђа да председник и чланови надзорног одбора имају право на одговарајућу накнаду за рад у надзорном одбору. Према ставу 2. истог члана**, висину наведене накнаде, односно критеријуме и мерила за њено утврђивање одређује Влада.

На основу датог законског овлашћења **Влада је донела ОДЛУКУ о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних предузећа** („Сл. гласник РС” бр. 102/2016 – даље: Одлука), којом се одређују критеријуми и мерила за утврђивање висине накнаде за рад председника и чланова надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

1 Висина накнаде председника и чланова надзорног одбора јавних предузећа

Најпре треба нагласити да, сходно члану 17. Закона:

- 1) надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач Република Србија има бар једног члана из реда запослених, с тим што један члан мора да буде независан;
- 2) надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина има бар једног члана из реда запослених;
- 3) надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе има бар једног члана из реда запослених.

ЗАРАДЕ

Ред. бр.	Позиција	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	За лице за које се плаћа само порез	За лице за које се плаћају порез и доприноси за ПИО и за здравствено осигурање
1.	Нето износ утврђене накнаде	61.560,00	79.800,00	53.732,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,648	0,84	0,5656
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	95.000,00	95.000,00	95.000,00
4.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 3)	19.000,00	19.000,00	19.000,00
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	76.000,00	76.000,00	76.000,00
6.	Порез (20% x ред. бр. 5)	15.200,00	15.200,00	15.200,00
7.	Допринос за ПИО (ред. бр. 5 x 24%)	18.240,00	–	18.240,00
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% x ред. бр. 5)	–	–	7.828,00
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	61.560,00	79.800,00	53.732,00

Бруто накнада књижи се задужењем рачуна 526 – *Трошкови накнада директјору, односно члановима орјана ујрављања и надзора*, уз одобрење рачуна:

■ 464 – *Обавезе љрема директјору, односно члановима орјана ујрављања и надзора* – за нето износ накнаде која се исплаћује члану надзорног одбора; и

■ 489 – *Остјале обавезе за љорезе, дољриносе и друље дајбине* – за износ пореза и доприноса који се плаћају по одбитку од накнаде.

Јавно предузеће – исплатилац прихода, као порески платац, пре сваке исплате прихода мора да достави Пореској управи пореску пријаву за порез по одбитку на обрасцу ППП-ПД. Примања чланова надзорног одбора јавног предузећа у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП:

■ 601 – када је прималац прихода осигуран по другом основу, па се за њега плаћају порез и допринос за ПИО;

■ 602 – када прималац прихода није осигуран по другом основу, па се за њега плаћају порез и доприноси за ПИО и здравствено;

■ 603 – када је примаоцу прихода решењем Фонда ПИО признато право на престанак плаћања доприноса јер су у току године доприноси плаћени на износ највише годишње основице доприноса.

Порез и доприноси по основу исплата накнаде члановима надзорног одбора уплаћују се на рачун 840-4848-37, шифра плаћања 254.

ПС

Регулатива и обрачун плата у јавном сектору почев од плате за јануар 2025. године

Плате запослених у јавном сектору у 2025. години обрачунаваће се по истим методолошким принципима као и у 2024. години. Дакле, тај обрачун обављаће се по истим прописима, са унеколико измењеним коефицијентима по радним местима и уз годишње повећање основица за обрачун, па поводом тога више детаља следи у наставку.

Увод: повећање основица за плате у јавном сектору за 2025. годину

Законом о буџету Републике Србије за 2025. годину („Сл. гласник РС” бр. 94/2024), чланом 9, прецизирано је да ће се у 2025. години:

- 1) запосленима код корисника буџетских средстава, односно корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање плате повећати за 8% почев од плате за јануар 2025. године;
- 2) изузетно, запосленима у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, високог образовања и ученичког и студентског стандарда плате повећати за 11% почев од плате за јануар 2025. године.

Такође чланом 9. Закона о буџету Републике Србије за 2025. годину директно су прописане основице за обрачун плата државних службеника у Пореској управи, Управи царина, Министарству унутрашњих послова, Министарству одбране, судовима и тужилаштвима, Високом савету судства, Државном већу тужилаца, Државном правобранилаштву и Уставном суду, као и другим функционерима, о чему ће више речи бити на крају овог текста.

1 Обрачун плата у органима локалне самоуправе

За именована и постављена лица и запослене у органима локалне самоуправе плате ће се и у

2025. години обрачунавати, као и до сада, према одредбама:

- 1) Закона о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС” бр. 35/2011... 113/2017 – др. закон – даље: Закон о платама) и
- 2) Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Сл. гласник РС” бр. 44/2008 – пречишћен текст, 2/2012 и 23/2018 – даље: Уредба о коефицијентима).

Основна плата наведених лица одређује се множењем коефицијента радног места са основицом за обрачун плата.

1.1 Коефицијенти радних места – послова за обрачун плата

Коефицијенти који се примењују приликом обрачуна плата изабраних, постављених и запослених у органима и организацијама локалне самоуправе утврђени су помоћу два наведена прописа на следећи начин:

- 1) коефицијенти за плате именованих лица и запослених у органима локалне самоуправе утврђени су чланом 5. Уредбе о коефицијентима и чланом 9. став 2. Закона о платама;
- 2) коефицијенти за плате изабраних лица у органима локалне самоуправе утврђени су чланом 9. став 1. Закона о платама.

Коефицијенти за плате утврђени Законом о платама и Уредбом о коефицијентима изражавају сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему за свако радно место. Коефицијенти садрже и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

1.2 Основице за обрачун плата у јединицама локалне самоуправе за 2025. годину

Висина основица за обрачун и исплату плата изабраних, постављених и запослених лица у једини-

3 Уређивање плата за државне службенике и намештенике

Плате и друга примања државних службеника и намештеника (лица чије се радно место састоји од послова из делокруга органа државне управе, судова, јавних тужилаштва, Републичког јавног правобранилаштва, служби Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и служби органа чије чланове бира Народна скупштина (државни органи) или с њима повезаних општинских правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова) у 2025. години наставиће да се обрачунавају и исплаћују према досадашњој регулативи, коју чине:

1) Закон о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 62/2006, 63/2006 – исправка, 115/2006 – исправка, 101/2007, 99/2010, 108/2013, 99/2014, 95/2018 и 14/2022), којим се уређују плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника, и

2) Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Сл. гласник РС” бр. 44/2008 (званични пречишћени текст), 2/2012, и 23/2018), којом се утврђују коефицијенти за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у министарствима, посебним организацијама, судовима, јавним тужилаштвима, Републичком јавном правобранилаштву, органима за прекршаје, у службама председника Републике, Народне скупштине Републике Србије, Владе Републике Србије и Уставног суда.

Основна плата државном службенику и намештенику одређује се множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плата. Док су коефицијенти радних места утврђени претходно наведеном уредбом, **основице за обрачун плата државних службеника и намештеника утврђене су чланом 9. Закона о буџету Републике Србије за 2025. годину, и то у следећим износима (увећање за 8% у односу на 2024. годину):**

ОПИС	НЕТО ОСНОВИЦА за плате почев од плате за јануар 2025. год.
запослени у Пореској управи, Управи царина и Управи за трезор	33.099,18
државни службеници и намештеници у Министарству унутрашњих послова	
државни службеници и намештеници у Министарству одбране	35.566,91
лекари у заводима за извршење кривичних санкција	38.405,74
медицински техничари и стоматолошки техничари у заводима за извршење кривичних санкција	36.834,58
остали здравствени радници у заводима за извршење кривичних санкција	34.914,29
остали државни службеници и намештеници у заводима за извршење кривичних санкција и у судовима и тужилаштвима који су основани у складу са Законом о уређењу судова и Законом о јавном тужилаштву	34.591,01
државни службеници и намештеници у судовима и тужилаштвима који у складу с посебним законом остварују право на плату у дуплом износу	31.446,35
државни службеници и намештеници у Високом савету судства, Државном већу тужилаца и Државном правобранилаштву	32.715,76
државни службеници и намештеници у Уставном суду	33.018,69
функционери чија се плата, према посебном закону, директно или индиректно одређује према плати државних службеника на положају	29.674,17
функционери чија се плата, према посебном закону, директно или индиректно одређује према плати судија	51.771,21
државни службеници и намештеници (остали непоменути у претходним алинејама)	31.157,85
судије из члана 41. Закона о судијама и главни јавни тужилац и јавни тужилац из члана 74. Закона о јавном тужилаштву	54.863,09
председник и судије Уставног суда (на основу члана 20а Закона о Уставном суду)	52.250,55

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2025. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 1 – 31. 1. 2025.	15. 2. 2025.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 1 – 31. 1. 2025. 1. 2 – 15. 2. 2025.	15. 2. 2025. 28. 2. 2025.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 1 – 31. 1. 2025.	Најраније 20. 2. 2025.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 1 – 31. 1. 2025.	Најраније 20. 2. 2025.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 1 – 31. 1. 2025.	Најраније 20. 2. 2025.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 1 – 31. 1. 2025.	15. 2. 2025.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ – Извештај послодавца о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом. Уплата обавезе за претходни месец.	1. 1 – 31. 1. 2025.	5. 2. 2025.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о угоститељству			
Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 1 – 31. 1. 2025.	5. 2. 2025.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту. Напомена: Не односи се на боравишну таксу коју плаћа физичко лице које њружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиносћи и сеоском туристичком домаћинству и боравишну таксу плаћа кварталино по решењу, до 5. у месецу за претходни квартал.

Закон о порезу на додату вредност Правилник о порезу на додату вредност			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а на обрасцу ПП ПДВ	1. 1 – 31. 1. 2025.	10. 2. 2025.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 1 – 31. 1. 2025.	15. 2. 2025.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 1 – 31. 1. 2025.	10. 2. 2025.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању.

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 1 – 31. 1. 2025.	15. 2. 2025.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 1 – 31. 1. 2025.	28. 2. 2025.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Достављање података о измењеној основици доприноса за свештенике и верске службенике за 2025. годину	2025. година	15. 2. 2025.	Основица доприноса опредељена за свештенике и верске службенике не може да се мења у току текуће године, а може да се измени за наредну годину, под условом да подаци о измењеној основици доприноса буду достављени Пореској управи до 15. фебруара године за коју се утврђује обавеза
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 1 – 31. 1. 2025.	15. 2. 2025.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање
Подношење пријаве за утврђивање доприноса за обавезно социјално осигурање и месечне аконтације за 2025. годину за самосталне уметнике, која се подноси на обрасцу ППД-СУ – Пријава за утврђивање обавеза доприноса за самосталне уметнике	2024. година	15. 2. 2025.	Члан 3. Правилника о обрасцу пријаве за утврђивање обавезе доприноса за обавезно социјално осигурање за самосталне уметнике

Чланом 80. став 5. Закона о ошћет уравном јосћуйку („Сл. јласник РС“ бр. 18/2016; аушентично шумачење – 95/2018) јројисано је да, **ако јоследњи дан рока јјага на дан када орјан не ради, рок исћиче када јрошћекне јрви наредни радни дан.**

Актуелни статистички подаци на дан 24. 1. 2025. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2024. године	24. 3. 2023.	132.372,00	95.836,00
Фебруар 2024. године	25. 4. 2024.	129.934,00	94.125,00
Март 2024. године	24. 5. 2024.	133.373,00	96.913,00
Април 2024. године	25. 6. 2024.	133.356,00	96.614,00
Мај 2024. године	25. 7. 2024	138.332,00	100.170,00
Јун 2024. године	26. 8. 2024.	132.290,00	95.804,00
Јул 2024. године	25. 9. 2024.	135.195,00	97.835,00
Август 2024. године	25. 10. 2024.	133.591,00	96.649,00
Септембар 2024. године	25. 11. 2024.	132.783,00	96.115,00
Октобар 2024. године	25. 12. 2024.	136.173,00	98.538,00
Новембар 2024. године	24. 1. 2025.	138.911,00	100.738,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2025. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи 45.950 динара. Та основица примењује се од 1. јануара 2025. године, а важиће до 31. децембра 2025. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише 656.425 динара. Та основица примењује се од 1. јануара 2025. године, а важиће до 31. децембра 2025. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2025. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	308	56.672,00	76.789,87
Фебруар	160	308	49.280,00	66.244,94
Март	168	308	51.744,00	69.759,91
Април	176	308	54.208,00	73.274,89
Мај	176	308	54.208,00	73.274,89
Јун	168	308	51.744,00	69.759,91
Јул	184	308	56.672,00	76.789,87
Август	168	308	51.744,00	69.759,91
Септембар	176	308	54.208,00	73.274,89
Октобар	184	308	56.672,00	76.789,87
Новембар	160	308	49.280,00	66.244,94
Децембар	184	308	56.672,00	76.789,87

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу.**

Месец у 2025. години	Износ учешћа
Јануар	69.455,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2025. године до 31. јануара 2026. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
СОЛИДАРНА ПОМОЋ (за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности запосленог или члана његове породице)	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до 56.307 динара по случају. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 7)
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 14.077 динара по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
ЈУБИЛАРНА НАГРАДА	До висине утврђене општим актом послодавца, док се у државним органима и јавним службама исплаћује у складу са одредбама посебних колективних уговора	Неопорезиво до 28.152 динара годишње. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 9)
ПОМОЋ у случају смрти члана породице запосленог	уже породице	Неопорезиво до 98.534 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 9а)
	других чланова породице (бабе, деде...)	На цео износ обрачунава се порез од 10%	
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец новембар 2024. године објављена је 24. 1. 2025. и износи 138.911 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ТРОШКОВА СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ ЗА РАД НА ТЕРЕНУ (ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде, члан 118. т. 4) Закона о раду)	У висини трошкова смештаја и исхране у складу са општим актом	Не плаћају се пореске обавезе	
ОСТАЛЕ СОЛИДАРНЕ ПОМОЋИ (чл. 120. т. 1) Закона о раду)	До висине утврђене општим актом послодавца	Опорезује се цео износ само порезом по стопи од 10%	
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.449 динара нето. На износ до 8.449 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146
Појединачно остварен добитак од ИГАРА НА СРЕЋУ		Порез на добитке од игара на срећу не плаћа се на појединачно остварен добитак од игара на срећу, до износа од 143.872 динара;	Члан 83. став 4. тачка 1)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 18.704 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА